

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22^{ΑΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1976

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚ. Κ. ΛΟΥΡΟΥ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΡΙΘΜΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ Α.Ε.Ι. ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ, ΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος κ. Νικόλαος Λούρος, λαβὼν τὸν λόγον, λέγει τὰ ἑξῆς :

Τὸν περασμένο χρόνον ὁ συνάδελφος Ἀκαδημαϊκὸς κ. Θεοχάρης, ἐπέστησε τὴν προσοχὴ τῆς Ἀκαδημίας στὸ γεγονός τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ὑπεραριθμῶν ὑποψηφίων στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, σὲ μιὰ ἐμπεριστατωμένη μελέτῃ του ποὺ ἀνέπτυξε στὴν Ὀλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ συζήτηση ποὺ ἐπακολούθησε ἀπέδειξε πὺς σκόπιμη θὰ ἦταν ἡ μελέτη τοῦ θέματος σὲ συσχέτιση μὲ τὸ σύστημα καὶ τὶς προϋποθέσεις ποὺ διέπουν τὴν ἐκπαίδευση καὶ ἰδιαίτερα σὲ πανεπιστημιακὸ ἐπίπεδο τὸν τόπο μας.

Ἔτσι καταρτίστηκε ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς κυρίους Π. Θεοχάρη, Ν. Ρουσσόπουλο καὶ τὸν ὑποφαινόμενο, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ εἰσηγηθεῖ ἐνδεχόμενες λύσεις. Ἡ ἐπιτροπὴ συνήλθε ἐπανειλημμένως, συζητήθηκαν οἱ σχετικὲς γνώμες καὶ ἀπόψεις, καὶ σήμερον ἔχει τὴν τιμὴ νὰ ἐκθέσῃ ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τὸ πόρισμά της.

Ἡ παρουσία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Πολιτείας γιὰ τὴ γνώμη τῆς Ἀκαδημίας, ποὺ εὐχαριστεῖ θερμὰ τὸν κ. Ὑπουργὸ γιὰ τὴν τιμὴ τῆς παρουσίας του. Εἶναι ἄλλωστε μέσα στοὺς σκοποὺς τῆς Ἀκαδημίας ἡ μελέτη τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς Χώρας καὶ πρὸ πάντων τῆς Παιδείας καὶ ἡ γνωμοδότηση πρὸς τὴν Πολιτεία σχετικά μὲ τὰ προβλήματα αὐτά.

Θὰ ἐπιθυμοῦσα ὅμως νὰ παρατηρήσω ὅτι μέσα στὸν ἀπέραντο χῶρον τῆς

Παιδείας τὸ θέμα πὸν ἀνακινεῖται σήμερον μὲ τὴν εἰσήγησίν μας, εἶναι βέβαια σπουδαιότατο, ἀλλὰ περιορισμένο, σχετικὰ μὲ τὶς πολλὰς ἄλλες πλευρὰς τῆς Παιδείας πὸν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσουν τὴν Ἀκαδημία.

Νομίζω ὅτι ἡ σημερινὴ εἰσήγησις μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν ἕνασμα χωρὶς καμιά ἄλλη ἀπαίτησις γιὰ τὴ συνέχισις συζητήσεων συναφῶν μὲ τὴν Παιδεία.

Καὶ ἔρχομαι τώρα στὴν εἰσήγησίν μας :

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὸν ἐφαρμόζεται ἡ δωρεὰν Παιδεία στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα τῆς Χώρας μας, ἀποτελεῖ φαινόμενο γνωστὸ ὅτι ἡ ζήτησις ἐγγραφῆς καὶ παρακολουθήσεως στὶς Πανεπιστημιακὰς Σχολὰς εἶναι πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ τὶς δυνατότητες τῆς προσλήψεως.

Ἔτσι κατὰ τὸ 1975 ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων ἐκάλυψε μόνον τὸ 20% ἀπὸ ὄσους ἐπεδίωκαν νὰ εἰσαχθοῦν. Ἐξ ἄλλου παρατηρεῖται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν τελειωτῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων.

Ὑπερθυμίζεται ὅμως σχετικὰ πῶς, στὶς πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ προηγμένες Χῶρες τῆς Δύσεως, μόνον τὸ 45% τῶν ἀποφοίτων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως στρέφεται πρὸς τὴν πανεπιστημιακὴ Παιδεία, ἐνῶ τὸ 55% κατευθύνεται πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

Αὐτὴ ἡ ἀνεπάρκεια ἱκανοποιήσεως τῆς ζητήσεως Πανεπιστημιακῆς σπουδῆς, ἐνῶ ὀδηγεῖ στὴν ἀπογοήτευσιν μεγάλου ἀριθμοῦ τῆς νεολαίας μας καὶ στὸν τραυματισμὸ τῆς σταδιοδρομίας τους, γίνεται ἀφορμὴ στὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων πὸν ἐγγράφονται σὲ ξένα Πανεπιστήμια καὶ πὸν ἀντιστοιχεῖ στὸ $\frac{1}{5}$ περίπου τοῦ συνόλου ἐκείνων πὸν ἐγγράφονται στὰ Ἑλληνικὰ Πανεπιστήμια. Τὸ ποσοστὸ αὐτὸ, ἐνῶ δὲν ἱκανοποιεῖ κὰν τὴ ζήτησιν, συνοδεύεται ἀπὸ δυσμενεῖς συνέπειες γιὰ τοὺς σπουδαστὰς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σοβαρὰ συναλλαγματικὴν δαπάνην γιὰ τὴ συντήρησίν τους στὸ ἐξωτερικόν. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀθρόα σπουδὴ σὲ ξένα Πανεπιστήμια δημιουργεῖ μεγάλα προβλήματα καὶ στὴ μελλοντικὴ ἀπορρόφησιν τῶν ἐπιστημόνων πὸν ἐπιστρέφουν στὴν πατρίδα τους.

Ἡ παρούσα μελέτη ξεκινᾷ λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀποψη ὅτι καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ ἔπρεπε νὰ λάβει ὑπ' ὄψιν τὴν πείρα τῶν προηγμένων Χωρῶν καὶ ἔτσι νὰ ἀποβλέπει 1ον) στὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων, σύμφωνα καὶ μὲ τὶς δυνατότητες τῆς μελλοντικῆς ἀπορροφήσεως τῶν ἐπιστημόνων, 2ον) στὴν διοχέτευσιν τοῦ ὑπολοίπου τῶν ὑποψηφίων πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν πὸν εὐκόλως θὰ τὸ ἀπορροφήσει καὶ θὰ συντελέσει νὰ προσελκύσει πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὶς ἐπόμενες γενεάς, καὶ 3ον) στὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν περισσοτέρων Σχολῶν Πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου, ὥστε νὰ ἀποφευχθεῖ ὁ συνωστισμὸς. Ἐννοεῖται ὅτι χρειάζεται συντονισμὸς μεταξὺ τῆς βαθμιαίας ἀξιόσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν

είσακτέων και τῆς ἀναπτύξεως νέων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν. Πρόκειται δηλαδή γιὰ πρόβλημα τῆς μορφῆς τῶν συγκοινωνούντων ἀγγείων.

Εἶναι φανερό ὅτι ἡ μελέτη αὐτῆς τῆς προσπάθειας δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσῃ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀναδιαρθρώσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ τῶν βαθμίδων του.

Οἱ προτάσεις ὅπου ἡ Ἐπιτροπὴ μας ἔχει ἐνδεικτικῶς καταλήξει, θὰ ἀναπτυχθοῦν ἀπὸ τὸν Ἀκαδημαϊκὸ κ. Θεοχάρη ποὺ παρακαλεῖται νὰ λάβῃ τὸ λόγο.

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

Ν. ΛΟΥΡΟΥ, Π. ΘΕΟΧΑΡΗ ΚΑΙ Ν. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ποσοτικὴ ἀνεπάρκεια τοῦ συστήματος τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι ἐκφράζεται διὰ τῆς ἀδυναμίας καλύψεως τῆς ζητήσεως ἀνωτάτης παιδείας εἰς παραδεκτὸν ποσοστὸν. Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος 1975 ὁ ἀριθμὸς εἰσακτέων εἰς τὰ Α.Ε.Ι. ἐκάλυπτε τὸ 20 % μόνις τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ ὑποψηφίων. Ὁ ἀριθμὸς ὑποψηφίων ἐξ ἄλλου ἀντιστοιχεῖ πρακτικῶς εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀποφοίτων Γυμνασίου. Ἀντιθέτως εἰς τὰς πολιτιστικῶς καὶ οἰκονομικῶς προηγμένας χώρας τῆς Δύσεως, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀποφοίτων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ποσοστὸν 45 % μόνον στρέφεται πρὸς τὰ Πανεπιστήμια — ἀπορροφούμενον πλήρως — ἐνῶ τὸ υπόλοιπον 55 % στρέφεται πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

Ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτῆς, αὐξάνεται ταχέως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς Πανεπιστήμια τῆς ἀλλοδαπῆς νέων — ὑπερβὰς ἤδη τὸ $\frac{1}{5}$ τοῦ συνόλου τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Πανεπιστήμια. Τοῦτο, πέραν τῶν ἐν γένει δυσμενῶν συνεπειῶν, μικρὰν μόνον βελτίωσιν τοῦ ποσοστοῦ καλύψεως τῆς ζητήσεως ἐπιφέρει, διότι μέγα ποσοστὸν τῶν ἡμικατηρητισμένων ἐπιστρέφει εἰς τὰ ἑλληνικὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, πολὺ πρὸ τοῦ πέρατος τῶν σπουδῶν του εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἐνῶ συνεπάγεται σοβαρωτάτην συναλλαγματικὴν δαπάνην. Σημειοῦται ὅτι ἡ δυσμενὴς αὕτη κατάστασις ἐπιδεινοῦται ραγδαίως σὺν τῷ χρόνῳ.

Ἐὰν ὡς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τεθῇ τὸ ὡς ἄνω ἀναφερθὲν ποσοστὸν καλύψεως ἐκ 45 % τῶν προηγμένων χωρῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ λογικὴν παραδοχὴν, τὸ πρόβλημα τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι δύναται νὰ διατυπωθῇ ὡς

συνιστάμενον εις τὴν ἀνάγκην : α) Τῆς ἀξίσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων εις τὰ Α.Ε.Ι. κατὰ 2 ἕως $2\frac{1}{2}$ φορὰς. Δύναται οὕτω νὰ λεχθῆ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν 35.000 εἰσακτέων κατ' ἔτος ἀποτελεῖ ἰκανοποιητικὴν προσέγγισιν. β) Τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εις τρόπον ὥστε οὐχὶ μόνον νὰ δύναται νὰ ἀπορροφήσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ προσελκύῃ τοὺς ἐναπομένοντας ἐκ τῶν νέων.

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ λύσις αὕτη συνεπάγεται οὐσιαστικῶς πλήρη ἀναδιάρθρωσιν τοῦ συστήματος ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι λόγῳ τῆς στενῆς ἀλληλεπιδράσεως μεταξὺ τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Οὕτω, ἐκ μὲν τοῦ λόγου (α) ἀπαιτεῖται ἀναδιάρθρωσις τοῦ Πανεπιστημιακοῦ συστήματος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπεκτάσεως αὐτοῦ, τόσον ποσοτικῶς, ὅσον καὶ εἰς νέας περιοχὰς καὶ εἰδικότητας, ἐκ τῶν ἤδη ὑφισταμένων εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς ἀλλοδαπῆς, ἐκ δὲ τοῦ λόγου (β) ἀναδιάρθρωσις τῆς Ἀνωτέρας καὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ τῆς Στοιχειώδους.

Ἀνά βαθμίδα ἐκπαιδεύσεως προτείνονται συνεπῶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἀκόλουθα :

Ι. Ὡς πρὸς τὴν Ὑποχρεωτικὴν Ἐκπαίδευσιν :

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς εἰς ἐννεαετηίαν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως αὕτη ἀποτελῆται ἐκ τοῦ βετοῦς Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τοῦ 3ετοῦς Προγυμνασίου. Τὸ δεύτερον θὰ παρέχῃ γενικὴν μόρφωσιν, καὶ δὲν θὰ ὑφίστανται εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις μεταξὺ τῶν δύο κύκλων. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις, παρέχουσα ἐπαρκῆ μόρφωσιν, ἰσοδύναμον πρὸς στοιχειώδη ἐπαγγελματικὰ προσόντα, θὰ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ ποσοστὸν τῶν ἀποφοίτων αὐτῆς εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν εἴτε ἀμέσως, εἴτε κατόπιν φοιτήσεως 1 - 3 ἐτῶν εἰς Κατωτέρας Τεχνικὰς καὶ Ἐπαγγελματικὰς Σχολὰς. Ἡ ἐγγραφή εἰς τὰς τελευταίας θὰ ἐπιτυγχάνηται ἄνευ ἐξετάσεων. Οἱ ἀπόφοιτοι συνεπῶς τοῦ κύκλου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν ἡλικίαν 15 ἐτῶν, θὰ δύναται νὰ σταδιοδρομήσῃ ἀμέσως ἢ κατόπιν ἐπιμορφώσεως ὡς κατώτερα στελέχη ἐπιχειρήσεων τεχνικὰ ἢ διοικητικὰ. Ἐτέρα διὰ τούτους δυνατότης θὰ εἶναι ἢ κατόπιν ἐξετάσεων ἐγγραφή εἰς Μέσας Τεχνικὰς καὶ Ἐπαγγελματικὰς Σχολὰς 4ετοῦς φοιτήσεως, ἐξ ὧν πάλιν εἴτε θὰ σταδιοδρομοῦν ἀμέσως, εἴτε θὰ διοχετεύωνται ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὰς Ἀνωτέρας Εἰδικὰς Σχολὰς. Τέλος ποσοστὸν 50% περίπου τῶν ἀποφοίτων θὰ δύναται νὰ κατευθύνηται κατόπιν αὐστηρῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ διαφόρων μορφῶν Γυμνάσια. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῆ προοδεντικῶς, ἐὰν δοθῆ ἰδιαίτερα ἔμφασις εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν καταλλήλων κινήτρων.

2. Ὡς πρὸς τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν :

Πέραν τῶν ἀναφερθεισῶν ἤδη Μέσων Τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν, ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις θὰ συνίσταται εἰς τὸ ἑτεῖς Γυμνάσιον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εἶναι πλέον ἐνιαίας μορφῆς καὶ κατευθύνσεως, ἀλλὰ θὰ ἐξειδικεύηται εἰς θεωρητικῆς Κατευθύνσεως, θετικῆς Κατευθύνσεως καὶ Οἰκονομικὸν (ἐκάστη κατεύθυνσις θὰ ὀδηγῇ τοὺς ἀποφοίτους αὐτῆς ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν ἀντίστοιχον Ἀνωτάτην Σχολήν), εἰς τὸ Γυμνάσιον Γενικῆς Μορφώσεως (ὀδηγοῦν εἴτε εἰς ἄμεσον ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν, εἴτε εἰς Ἀνωτέρας Ἐπαγγελματικὰς Σχολάς), τέλος δὲ εἰς τὸ Ναυτικὸν Γυμνάσιον (ὀδηγοῦν πάλιν εἴτε ἄμέσως πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα, εἴτε εἰς Ἀνωτέρας Ναυτικὰς Σχολάς).

Ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις συνεπῶς θὰ σκοπῇ εἰς τὴν παροχὴν οὐχὶ πλέον γενικῶν, ἀλλ' ἐξειδικευμένων γνώσεων, χρησίμων εἴτε εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν (εἴτε ἄμεσον, εἴτε μέσῳ τῶν Ἀνωτέρων Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν), εἴτε εἰς τὴν προετοιμασίαν διὰ πανεπιστημιακὰς σπουδὰς. Συγκριτικῶς ἢ ὡς ἄνω κατανομὴ ἀποβλέπει εἰς τὴν δυνατότητα τροπῆς τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐλάχιστον τῶν ἀποφοίτων τοῦ Γυμνασίου εἴτε πρὸς τὸ ἐπάγγελμα, εἴτε πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Ἐκπαίδευσιν, εἰς τρόπον ὥστε ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεος τούτων νὰ μεταφέρεται ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς.

Μετ' ἰδιαιτέρας πάντως ἐμφάσεως δεόν νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα ἡ ἀνάγκη καθιερώσεως κινήτρων διὰ τὴν προσέλκυσιν τῶν νέων εἰς τὰς οὕτω προτεινομένας λύσεις, διότι μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ βιωσιμότης ἐνὸς τοιούτου συστήματος. Σημειοῦται ἐν προκειμένῳ ἡ οὐσιαστικὴ ἀποτυχία τοῦ καθιερωθέντος συστήματος Ἀνωτέρας Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀκριβῶς διότι ἀπέτυχε νὰ ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὰς δυνατότητας ἀποκαταστάσεως τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀποφοιτῶντων. Οὕτω, ἡ κατόπιν σοβαρᾶς μελέτης νομοθέτησις μέτρων, ἐξασφαλιζόντων κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ ἀπαραβίαστον τὰ ἐπαγγελματικὰ δικαιώματα τῶν ἀποφοίτων, καθίσταται ἀπαραίτητος, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔνταξιν τούτων, εἴτε εἰς τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, εἴτε εἰς Ἰδιωτικὸς παραγωγικοὺς φορεῖς.

3. Ὡς πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Ἐκπαίδευσιν :

Αὕτη ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν, μέσῳ τῆς ὁποίας διοχετεύονται πρὸς ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν οἱ μὴ ἐπιθυμοῦντες ἢ μὴ δυνάμενοι νὰ συνεχίσουν πρὸς πανεπιστημιακὰς σπουδὰς. Εἰς ταύτας θὰ εἰσάγονται

απόφοιτοι είτε Μέσων Τεχνικῶν Σχολῶν, κατόπιν ἐξετάσεων, είτε Γυμνασίων Γεωκῆς Μορφώσεως καὶ Ναυτικῶν Γυμνασίων ἄνευ ἐξετάσεων κατ' ἀντιστοιχίαν.

Σκοπὸς τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἡ παραγωγή εἰδικευμένων στελεχῶν ἐφαρμογῆς ὑψηλῆς στάθμης, εἰς τὸν διοικητικόν, οἰκονομικόν καὶ τεχνικὸν τομέα. Αἱ εἰς ταύτας σπουδαὶ δέον ἐπομένως νὰ προσανατολίζονται κατ' ἰσομοιρίαν εἰς τὴν θεωρητικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν ἐξάσκησιν ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς πράξεως. Ἐπὶ πλέον γίνεται ἐνταῦθα ἡ εἰσήγησις ὅπως σπουδασταὶ ὑψηλῆς στάθμης τῶν ἐν λόγῳ Σχολῶν δύνανται νὰ μετατάσσονται εἰς τὴν ἀντίστοιχον Ἀνωτάτην Σχολὴν ὑπὸ καθορισθησομένης προϋποθέσεως. Ἀντιστοίχως ὁμως, σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν μὴ ἐπιθυμοῦντες ἢ μὴ δυνάμενοι δι' οἰονδήποτε λόγον εἰς δεδομένην χρονικὴν στιγμὴν νὰ φέρουν τὸ βῆρος πανεπιστημιακῶν σπουδῶν, νὰ δύνανται νὰ μετατάσσονται εἰς κάποιαν Ἀνωτέραν Σχολήν.

Σημειοῦται ὅτι ἰδιαίτερα μέριμνα ἀπαιτεῖται διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν προγραμμάτων τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως, ὥστε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ παραμεληθῇ ἡ ἀνάγκη παροχῆς κλασσικῆς παιδείας εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ φοιτῶντας. Ἀντιθέτως, ὁ κατ' ἀνάγκην μειωμένος, λόγῳ τῆς ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως τοῦ συστήματος, διατιθέμενος χρόνος, δέον νὰ ἀξιοποιῆται κατὰ βέλτιστον τρόπον, ὥστε ὀπωσδήποτε νὰ παρέχεται τοιαύτη κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον μέτρον.

Τέλος διὰ τὴν ἀνάγκην καθιερώσεως κινήτρων δέον ὅπως καὶ ἐνταῦθα ἐπαναληφθοῦν τὰ ἀναφερθέντα διὰ τὴν Μέσην Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν.

4. Ὡς πρὸς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν :

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὰ Α.Ε.Ι. ἐγγράφονται ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων οἱ αἰτοῦντες ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων (ἄετοῦς φοιτήσεως) κατ' ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐκόςτου.

Ἐπὶ τὸν σημερινὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποψηφίων τῶν Α.Ε.Ι. ὑπολογίζεται ὅτι ἐντὸς 5-6 ἐτῶν οἱ τελευταῖοι θὰ ἀνέλθουν εἰς 100.000 περίπου, ἀριθμὸς ὑπερβαίνων τὰ 90 % τοῦ ἐκτιμωμένου συνόλου τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων τῆς χώρας. Βεβαίως καὶ ὁ ρυθμὸς οὗτος αὐξήσεως πιθανὸν νὰ καμφθῇ, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέχρι τοῦδε ἀναφερθέντων ἐκ τοῦ παρόντος σχεδίου νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰτούντων ἐγγραφὴν εἰς τὰ Α.Ε.Ι. Ἐν ὄψει ὁμως α) τοῦ λίαν χαμηλοῦ σημερινοῦ ποσοστοῦ καλύψεως, ἀνελθόντος μόλις εἰς 23 % διὰ τὸ 1975 ἐναντι ὡς ἐλέχθη, 45 % τῶν προηγμένων χωρῶν καὶ β) τοῦ ὑψηλοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων προπτυχιακῶν φοιτητῶν Ἐξωτερικοῦ, ὑπερβάντος ἤδη 20 % τοῦ συνόλου τῶν ἀντιστοίχων φοιτητῶν Ἐσωτερικοῦ καὶ αὐξανομένου μὲ ρυθμὸν ἐκρηκτικόν, δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἄμεσος στόχος ὁ διπλασιασμὸς τοῦ ἀ-

χιστον τῆς σημερινῆς δυναμικότητος τῶν Α.Ε.Ι., ἦτοι εἰς ἀριθμὸν εἰσακτέων κατ' ἔτος ἴσον πρὸς 35.000 ἔναντι 17.000 περίπου τοῦ 1975. Τυχὸν περιθώρια θέλοντα προκύψει ἐκ περιορισμῶν εἰς τὴν παραγωγὴν ἐπιστημόνων ειδικοτήτων τινῶν ἢ ἐκ μειωμένης ζήτησεως δύνανται νὰ διατεθοῦν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῶν Α.Ε.Ι.

Ἐὰν ἡ προτεινομένη ἀξίησις ἡχῆ ὡς ὑπέρμετρος, θὰ ἔδει νὰ θεωρήσῃ τις, ὅτι αὕτη ἔχει οὐσιαστικῶς συντελεσθῆ, ἢ ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, θὰ συντελεσθῆ ἐντὸς τοῦ ἀμέσως προσεχοῦς μέλλοντος. Οὕτω, εἰς τοὺς μέσως εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων ἐγγραφομένων εἰς τὰ Α.Ε.Ι. προστίθεται πλῆθος περιπτώσεων ἐδεργερτικῶν ἐγγραφῶν (π.χ. τέκνα ὁμογενῶν, μετεγγραφόμενοι πάσης φύσεως, ἰδίᾳ δὲ ἐξ ἀλλοδαπῆς, κατατασσόμενοι, «ἀσθενεῖς» κλπ.). Ἐπὶ παραδείγματι, εἰς τὸ Ε. Μ. Πολυτεχνεῖον, αὐστηρὸν κατὰ τεκμήριον εἰς θέματα μεταγγραφῶν Ἰδρυμα, οἱ ἐγγεγραμμένοι συνολικῶς εἰς τὸ ἀ' ἔτος σπουδῶν κατὰ τὰ ἀκαδ. ἔτη 1973-1974, 1974-75 καὶ 1975-76 ὑπερέβησαν ἀντιστοίχως κατὰ 19,2%, 48,7% καὶ 67,4% τοὺς εἰσαχθέντας, ἐνῶ δὲν εἶναι σπάνιον τὸ φαινόμενον, οἱ τελικῶς ἀποφοιτῶντες μιᾶς σειρᾶς νὰ εἶναι διπλάσιοι τῶν ἀρχικῶς εἰσαχθέντων. Τέλος, ἐὰν θεωρήσῃ τις ἐπὶ πλέον καὶ τὸν ἰκανὸν ἀριθμὸν τῶν πτυχιούχων ἀλλοδαπῆς, τῶν λαμβανόντων ἄδειαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, συμπεραίνει εὐθέως ὅτι ἡ ὡς ἄνω πρότασις δὲν εἶναι πρότασις ἀξίησεως, ἀλλ' ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς Πολιτείας τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐλέγχου τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

Σημειοῦται βεβαίως τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα, τὸ δυνάμενον νὰ ἀνακόψῃ ἐκ τῆς οὕτω σχεδιαζομένης ἐντατικῆς παραγωγῆς ἐπιστημόνων μετ' ἰδιαιτέρας ἐμφάσεως. Οὕτω, προκειμένου νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀξιοποίησις τούτων, ἄρα καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ αὐτῶν ἀποκατάστασις, ἀπαιτεῖται ἀνάλογος προγραμματισμὸς ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας, ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν αἱ ἀπαιτηθῆσόμενα νέα θέσεις ἀπασχολήσεως. Τονίζεται ἰδιαιτέρως ἡ ἀνάγκη θεσπίσεως κινήτρων, ἅτινα θὰ ἀποσπάσουν τὸ ἐπιστημονικὸν δυναμικὸν τῆς χώρας ἐκ τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων, ἐνθα τοῦτο κατὰ προτίμησιν συσσωρεύεται, μὲ συνέπειαν τὴν δημιουργίαν ὑπερπαρακείας μὲν ἐκεῖ, πλήρους δὲ ἀνεπάρκειας ἐπιστημόνων εἰς τὴν ὑπαιθρον.

Ὁ στόχος οὗτος προτείνεται ὅπως ἐπιτευχθῆ εἴτε διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ὑπαρχουσῶν Σχολῶν τῶν Α.Ε.Ι., εἴτε διὰ τῆς ἰδρύσεως νέων, καλυπτουσῶν κυρίως νέας ειδιότητος. Περαιτέρω δεόν νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἀνάπτυξις κατὰ τὸ δυνατὸν πλῆρον Πανεπιστημίων, ἦτοι περιεχόντων ἐκάστου κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπάσας τὰς ἐπιστημονικὰς περιοχάς, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καλυπτομένης, καταργουμένης τῆς ἀντιεπιστημονικῆς διακρίσεως εἰς Πανεπιστήμια καὶ Πολυτεχνεῖα. Αἱ

ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς περιοχὰς ἐνότητες εἶναι : α) Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν, 2) Κοινωνικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, 3) Θετικῶν Ἐπιστημῶν, 4) Τεχνολογικῶν Ἐπιστημῶν καὶ 5) Ἱατρικῶν καὶ Βιολογικῶν Ἐπι-

Π Ι Ν Α Ξ Ι

Κατανομὴ εἰσαγομένων κατ' ἔτος.

Ἰ δ ρ υ μ α	Ἀριθ. Σχολῶν	Ἀριθ. εἰσακτέων	
		1974 *	Ἰὺπό πλήρη ἀνάπτυξιν
I. Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν	4	4.874	6.000
II. Ε. Μ. Πολυτεχνεῖον (περιέχον ἐπίσης τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν ὡς καὶ τὴν Ἀνωτάτην Γεωπονικὴν) .	3	940	2.000
III. Ἀττικὸν Πανεπιστήμιον (τοῦτο περι- λαμβάνει ἀπάσας τὰς Ἀνωτάτας Σχο- λὰς Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν ἐπι- στημῶν τὰς εὐρισκομένας εἰς τὸ λεκα- νοπέδιον Ἀττικῆς)	2	2.995	5.000
IV. Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον	5	6.078	7.000
V. Πανεπιστήμιον Πατρῶν	3	835	2.000
VI. Παράρτημα Καλαμῶν	3	—	1.000
VII. Πανεπιστήμιον Ἰωαννίνων	3	780	2.000
VIII. Ἰόνιος Ἀκαδημία Κερκύρας	2	—	1.000
IX. Πανεπιστήμιον Θερῶν	5	300	5.000
X. Παράρτημα Θεσσαλίας	2	—	1.000
XI. Πανεπιστήμιον Κρήτης	5	—	3.000
+ Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι κλπ.	—	1.617	—
Σ ὑ ν ο λ ο ν		17.029	35.000

* Οἱ αὐτοὶ ἐν γένει ἀριθμοὶ ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ 1975 (συνολικὸς ἀριθμὸς εἰσακτέων 17.140).

στημῶν. Ἐκάστη τούτων δυνατὸν νὰ περιλαμβάνη μέγα πλῆθος τμημάτων καλύπτον νέας διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπιστημονικὰς κατευθύνσεις.

Ἡ προσπάθεια τῆς δημιουργίας κατὰ τὸ δυνατόν πλήρων Πανεπιστημίων δυνατόν νὰ ἐπιτυγχάνεται καὶ διὰ τῆς δημιουργίας κεντρικοῦ διοικητικοῦ συστήματος εἰς συγκεκριμένην πόλιν, διαθέτοντος μίαν ἢ περισσοτέρας Σχολὰς εἰς γειτονικὰς πόλεις.

Τοῦτο προκύπτει εὐθέως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐλάχισται μόνον ἑλληνικαὶ πόλεις διαθέτουν τὴν ἐν γένει ἀπαιτουμένην ὑποδομήν, διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνον καθίσταται δυνατὴ ἡ συντήρησις ἐνὸς πλήρους Πανεπιστημίου. Ἀντιθέτως, τὰ εἰδικὰ πολιτιστικὰ ἢ οἰκονομικὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς δοθείσης πόλεως δυνατόν νὰ καθιστοῦν ταύτην κατάλληλον διὰ συγκεκριμένην Πανεπιστημιακὴν Σχολὴν καὶ τελείως ἀκατάλληλον δι' ἐτέραν τοιαύτην.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, αἱ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις λειτουργοῦσαι ἤδη Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι δύνανται νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν ἀντίστοιχον Σχολὴν Γραμμάτων τοῦ ἀντιστοίχου Πανεπιστημίου, ὡς Τμήματα Λειτουργῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἐξομοιούμεναι πλήρως πρὸς πανεπιστημιακὰ τμήματα.

Ἡ κατανομὴ τῶν προβλεπομένων 35.000 εἰσακτέων κατ' ἔτος δύναται νὰ εἶναι ὡς ἢ εἰς τὸν πίνακα I ἐμφαινομένη τόσον διὰ τὰ ὑπάρχοντα, ὅσον καὶ διὰ τὰ προτεινόμενα Α.Ε.Ι.

Ἡ προτεινομένη συγκρότησις τῶν τελευταίων κατὰ Σχολὰς καὶ Τμήματα δίδεται εἰς τὸν πίνακα II. Σημειοῦται ἰδιαίτερος ὅτι προτείνεται ἡ καθιέρωσις μεγάλου πλήθους νέων τμημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν λειτουργοῦν εἰς τὰ μεγάλα Πανεπιστήμια τῆς ἀλλοδαπῆς, ἀλλὰ δὲν ἔχουν εἰσέτι παρ' ἡμῖν καθιερωθῆ.

Σημειοῦται τέλος ἡ ἀνάγκη διαβαθμίσεως τῶν σπουδῶν κατὰ τὸ ἀγγλοσαξωνικὸν πρότυπον τῶν ἐπαλλήλων πτυχίων, ὥστε τόσον ὁ χρόνος, ὅσον καὶ τὸ ἀπαιτούμενον κόστος τῶν σπουδῶν νὰ μειωθοῦν κατὰ τὸ δυνατόν. Ἀκόμη, ὅτι αἱ ἐξετάσεις ἐπ' ἀδεία ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀποφοιτῶντων δέον νὰ συστηματοποιηθοῦν, ἐνδεχομένως ἀνατιθέμεναι εἰς κεντρικὸν ὄργανον, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆται ἀπολύτως καὶ καθ' ἑνιαῖον τρόπον ἡ ἐπιστημονικὴ στάθμη τούτων.

Ἡ παροῦσα καὶ ἡ προτεινομένη γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν Α.Ε.Ι. ἐν τῇ χώρᾳ δεικνύεται εἰς τοὺς χάρτας I καὶ II ἀντιστοίχως.

Π Ι Ν Α Κ Η Ι Ι

Ένότητες και τμήματα ανά Πανεπιστήμιον.

Έ ν ό τ η ς	Παν/μιον/ 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον. 'Ιωαννύ- νων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παράρτη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΤΕΧΝΩΝ	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+
Τ μ ή μ α τ α :											
1. Φιλσοσοφία	x			x				x	x		
2. Συγκριτική φιλολογία	x			x			x	x			
3. 'Ιστορία	x			x			x		x		x
4. Αρχαιολογία	x			x			x		x		x
5. 'Αγγλική Φιλολογία	x			x					x		
6. Γαλλική "	x			x							x
7. Γερμανική "	x			x							
8. 'Ιταλική "	x			x				x	x		x
9. Νεοελληνική Λογοτεχνία	x			x			x	x	x		
10. Κλασσικαί Σπουδαί	x			x							
11. Ευζαντιναί "	x			x			x	x	x		
12. Σλαβικά "				x					x		
13. 'Αραβικά "				x					x		x

(Συνέχεια του πίνακος II)

Ε ν ό τ η ς	Παν/μιον/ 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον. 'Ιωαννύ- νων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παράρτη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
14. 'Ανθρωπολογία - 'Εθνολογία			x					x			x
15. Γλωσσολογία - Linguistics			x					x	x		
16. Δράμα (θέατρον & σκηνοθεσία)			x	x				x			
17. Ζωγραφική		x		x				x			
18. Γλυπτική		x		x				x			
19. Μουσική			x	x				x			
20. Σκηνοθεσία			x	x				x			
21. Δημοσιογραφία			x					x			x
22. Ούγκιακή Ούκλονομία			x						x		x
23. 'Ελεύθερα σπουδαί			x					x	x		
24. Ευβλοθηπικονομία			x						x		
25. Λειτουργικό Μέσος 'Εκπ.(θεωρ.+ Τεχν. μαθήματα)	x		x	x			x		x		x
26. Λειτουργικό Στοιχ. 'Εκπαιδευσις	x		x	x			x	x	x		x
27. Νηπιαγωγός			x	x			x	x	x		x

(Συνέχεια του πίνακος II)

Έ ν ό τ η ς	Παν/μιον/ 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον 'Ιωαννί- νων	'Ιδρυοσ 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον θράκης	Παράρτη- μα θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
ΚΟΙΝ. & ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΣΤ.	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+
Τ μ ή μ α τ α :											
1. Νομική	x		x	x					x		x
2. Δημ. Δικαίου	x			x					x		x
3. 'Εγκληματολογία	x			x				x			x
4. Κοινωνιολογία			x	x							
5. Πολιτ. 'Επιστήμη			x	x					x		
6. Οικονομολογία	x		x	x	x	x				x	
7. Δουκ. 'Ετυχ/σεων			x		x	x		x	x		
8. Βιομηχ. Σπουδαί			x		x	x				x	
9. 'Αγροτ. Οικονομία				x	x			x	x	x	x
10. Διατήρ. Φυσ. Πηγών				x	x				x	x	x
11. Δημόσια Σχέσεις			x					x			

(Συνέχεια του πίνακος II)

'Εν ό τ η ς	Παν/μιον/ 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αιτικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον 'Ιωαννί- νων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παράρτη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	+	+	-	+	+	-	+	-	+	-	+
Τ μ ή μ α τ ι α :											
1. Μαθηματικόν	x			x	x		x				x
2. Θεωρ. Πληροφοριών		x			x						
3. 'Επιχ. Έρευνα		x			x	x					x
4. 'Αστρονομία	x			x							x
5. Μετεωρολογία	x						x				
6. Φυσική	x	x		x	x		x				x
7. 'Αστροφυσική		x									x
8. Γεωλογία	x			x	x	x			x		x
9. Βοτανική		x		x	x	x	x		x		x
10. Γεωπονία		x		x	x	x	x		x		x
11. Δασοτεχνία		x		x	x	x	x		x		x
12. Χημεία	x			x	x	x	x				x
13. 'Αγροτική Χημεία		x		x	x	x	x		x		x
14. Λευτ. Μέσης Έκπ./συνεχ. (θετικών μαθημ.)-	x			x	x						

(Συνέχεια του πίνακος II)

Έ ν ό τ η ς	Παν/μιον 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παρόρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον 'Ιωαννύ- νων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παρόρτη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+
Τ μ η μ α τ α :											
1. Πολυτεχνικῶν Μηχ/κῶν		x		x	x					x	
2. Μηχαν/γων "		x		x	x					x	
3. Ηλεκτρ/γων "		x		x	x		x			x	
4. Συγκοινων. "		x					x			x	
5. Μηχ/ῶν περιβάλλον- τος				x		x	x				x
6. Μεταλλουργῶν Μηχα- νικῶν		x			x	x	x				x
7. Πολυεοδόμων Μηχ/κῶν				x			x				x
8. Ἀρχιτεκτόνων "		x		x							x
9. Χημικῶν "		x			x	x			x		x
10. Μεταλλειολ. "		x									
11. Ὀρυκτολόγων "				x		x			x		x
12. Ναυτ. Μηχανολόγων		x				x					

(Συνέχεια του πίνακος II)

Ενότητα	Παν/μιον 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Χαλατιών	Παν/μιον 'Ιωαννύ- ων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παράρτη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
13. Καυπηγών		x				x					
14. 'Αεροναυπηγών					x					x	
15. Γενικών Μηχ/κών					x		x			x	
16. Μηχ/κών Παραγωγής			x	x			x				
17. Διοίκ. Επιχ. & 'Επιχ. 'Ερεύνης		x		x	x						x
18. 'Ιστορία 'Επιστ. & Τεχνολογίας		x		x							
19. 'Αγροτ. Μηχ/λόγων				x		x			x		x
20. 'Υφαντουργών Μηχανικών					x	x	x				
21. Μηχανικών Πετρελαίων				x					x		x

(Συνέχεια του πίνακος II)

'Ε ν ό τ η ς	Παν/μιον 'Αθηνών	Ε.Μ.Π.	'Αττικόν Παν/μιον	'Αριστοτέ- λειον Θεσσ/κης	Παν/μιον Πατρών	Παράρ- τημα Καλαμών	Παν/μιον 'Ιωαννύ- νων	'Ιόνιος 'Ακαδημία Κερκύρας	Παν/μιον Θράκης	Παρόρη- μα Θεσ- σαλίας	Παν/μιον Κρήτης
ΙΑΤΡΙΚΩΝ & ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+
Τ μ ή μ α τ α :											
1. 'Ιατρική	x			x					x		x
2. 'Οδοντιατρική	x			x							x
3. Βιολογία									x		x
4. Γενετική				x					x		x
5. 'Επιδημιολογία	x			x					x		
6. Ζωολογία- 'Εντομο- λογία	x								x		x
7. 'Ιατρική φυσική	x			x					x		x
8. Βιοστατιστική	x			x							x
9. Νοσοκόμων				x					x		x
10. Νοσ. Δοσκήσις	x			x							

Ἐν συνεχείᾳ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παν. Ζέπος, λέγων τὰ ἑξῆς :

Συγχαίρω τοὺς εἰσηγητὰς συναδέλφους κυρίους Λοῦρον, Θεοχάρη καὶ Ρουσόπουλον διὰ τὴν ἀνακοίνωσίν των, ἣ ὁποία ἀφορᾷ εἰς ζέον πρόβλημα τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας. Ἡ ἀνακοίνωσις τῶν κυρίων συναδέλφων κατ' οὐσίαν ἐπαναλαμβάνει ὅσα πρὸ ἐνὸς ἔτους, εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς 16ης Ἰανουαρίου 1975, εἶχεν εἰσηγηθῆ ὁ συνάδελφος κ. Θεοχάρης, μὲ βελτιώσεις ὅμως καὶ πλείονα στοιχεῖα σήμερον, ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ὑπεραριθμῶν ὑποψηφίων εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα προσλαμβάνει ὄντως ἀνησυχητικὰς διαστάσεις. Ἀναντιρρήτως ἡ σημερινὴ ἀνακοίνωσις περιέχει πολλὰ θετικὰ στοιχεῖα. Περιέχει ὅμως καὶ ἄλλα, διὰ τὰ ὁποῖα παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ἔχω πολλὰς ἀμφιβολίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποτελεσματικότητά των.

Συγκεκριμένως, δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν πρότασιν, ὅπως ἀμέσως ἀξηθῆ εἰς τὸ διπλάσιον ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαγομένων εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὰ ὑπάρχοντα Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν διπλασίων τῶν σημερινῶν φοιτητῶν, ἀνεξαρτήτως δὲ καὶ τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἰδρυθοῦν ἀμέσως νέα Ἀνώτατα Ἰδρύματα, τολμῶ νὰ πιστεύω, ὅτι τὸ ὅλον πρόβλημα δὲν εἶναι πρόβλημα ἀπορροφήσεως τῶν ὑποψηφίων φοιτητῶν, ἀλλ' εἶναι πρόβλημα κατοχυρώσεως τῆς μεταπανεπιστημιακῆς τῶν ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας. Εἶναι οὕτω βέβαιον, ὅτι σήμερον οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων δὲν δύναται νὰ ἐξεύρουν ἐργασίαν. Κατ' ἀκολουθίαν θὰ εἶναι σφάλμα νὰ δημιουργήσωμεν πολλαπλάσιον ἀριθμὸν ἀνέργων πτυχιούχων, τὸ σφάλμα δ' αὐτὸ θὰ ἔχη ὀδυνηρὰς κοινωνικὰς ἐπιπτώσεις.

Ἐπὶ τὰς συνθήκας αὐτάς, ἔχω τὴν γνώμην, ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ὑπεραριθμῶν ὑποψηφίων μόνον μακροπροθέσμως δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῆ, εἰδικώτερον δὲ διὰ τῆς ἀναμορφώσεως τῆς Γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίως τῆς Μέσης παιδείας, ἣ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν φονικὸν ἀγωγὸν πρὸς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας μου εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον Παιδείας κατηρτίσθη, ὡς γνωστὸν, νομοσχέδιον ἀναμορφώσεως τῆς Γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον, κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν, εἶχεν ἀρχίσει νὰ συζητῆται ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μου εἰς τὴν ἀρμοδίαν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν, ὡς δὲ πληροφοροῦμαι, δὲν πρόκειται κατὰ βάσιν νὰ μεταβληθῆ καὶ ὑπὸ τῆς σημερινῆς ἡγεσίας τοῦ Ἐπιτελείου. Ὅταν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ψηφισθῆ καὶ καταστῆ νόμος τοῦ κράτους, τότε μὲ τὴν διχοτόμησιν τῆς Μέσης παιδείας εἰς Γυμνάσια καὶ Λύκεια καὶ μὲ τὰς ἀδυστηρὰς ἐξετάσεις διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Λύκεια, θὰ καταστῆ πιθανώτατα δυνατόν νὰ περιο-

ρισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποψηφίων διὰ τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, ἐνδεχομένως δὲ νὰ καταργηθοῦν καὶ αἱ ἐξετάσεις εἰσαγωγῆς εἰς τὰ ἰδρύματα ταῦτα. Κάτι περισσότερο, μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἐπιδιωκομένην ἀναμόρφωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδύσεως, ἐλπίζεται ὅτι μέγας ἀριθμὸς τῶν σημερινῶν ὑποψηφίων εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, θὰ στραφῆ πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν παιδείαν. Οὕτω αὐτομάτως θὰ ἐλαττωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποψηφίων καὶ θὰ τονωθῆ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις.

Ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην, δύναμαι νὰ παράσχω τὴν πληροφορίαν, ὅτι εἶναι ἤδη ἀπὸ ἐβδομάδων περίπου ἔτοιμον νομοσχέδιον ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδύσεως. Δύναμαι ἀκόμη νὰ παράσχω τὴν πληροφορίαν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἔχει ἐπικροτήσῃ καὶ Γάλλος εἰδικός, τὸν ὁποῖον ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶχεν ἀποστείλει τῇ παρακλήσει μου, ἀδαπάνως διὰ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον, καὶ ὁ ὁποῖος ἐλαχίστας βελτιώσεις συνέστησε διὰ τὸ ἑλληνικὸν νομοσχέδιον. Ἐλπίζω, ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θὰ κατατεθῆ πολὺ συντόμως εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν. Μὲ τὴν ἀντίληψιν δ' ὅτι εὐρισκόμεθα σήμερον εἰς τὸ κατώφλι τῆς ἀναθερμάνσεως τῆς οἰκονομίας μας, ὑπάρχει βάσιμος ἐλπίς, ὅτι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις θὰ προσελκύσῃ πολλοὺς νέους. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ μεταβληθῆ καὶ ἡ κρατοῦσα σήμερον νοοτροπία, νὰ πεισθοῦν δηλαδή οἱ νέοι, ὅτι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι ὄντως ἀξιοπρεπὴς καὶ σοβαρὰ ἐκπαίδευσις, ὁδηγοῦσα εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν σταθερὰν καὶ ἐπωφελῆ.

Μὲ τὰς σκέψεις αὐτάς, καταλήγω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς εἰσηγήσεως τῶν κυρίων συναδέλφων προτεινομένη λύσις, τοῦ διπλασιασμοῦ δηλαδή τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσαγομένων ὑποψηφίων εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, εἶναι λύσις προσωρινὴ ἐπιτυγχανομένη μὲ κάποιον εὐεργετικὸν πανσίπονον ἀλλὰ δὲν εἶναι ὀριστικὴ θεραπεία τοῦ προβλήματος. Τὸ πρόβλημα τῶν ὑπεραριθμῶν ὑποψηφίων εἶναι καὶ ἀκανθῶδες καὶ πολύπλευρον, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῆ μὲ μέτρα βραχυπρόθεσμα. Ἀκόμη καὶ ἂν ἰδρουθοῦν νέαι Πανεπιστημιακαὶ Σχολαὶ εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ὅπως προτείνει ἡ εἰσήγησις τῶν κυρίων συναδέλφων, τὸ πρόβλημα δὲν λύεται, διότι μὲ τὰς νέας αὐτάς σχολὰς θὰ ἔχωμεν νέαν ἀῤῥῃσιν ὑποψηφίων, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι κάθε νέα σχολὴ δημιουργεῖ νέαν πελατείαν καὶ ἀποτελεῖ νέον πόλον ἔλξεως. Τὸ πρόβλημα λοιπὸν τῶν ὑπεραριθμῶν ὑποψηφίων πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῆ κατὰ κάποιον ἄλλον τρόπον. Κατὰ τὴν γνώμην μου δέ, ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι ἡ μακροπρόθεσμος λύσις, τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναλύσω ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

Ἀκολούθως ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἰωάννης Ξανθάκης** λέγει τὰ ἐξῆς :

Ἄκουσα μὲ πολλή προσοχή τὰ ὅσα εἶπε ὁ κ. Πρόεδρος καὶ ὁ κ. Θεοχάρης. Ἐν πρώτοις ἔχω νὰ κάμω μίαν παρατήρησιν, ἡ ὁποία ἀφορᾷ καὶ στὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν κυρίων συναδέλφων καὶ γενικῶς εἰς πολλὰς συζητήσεις ποὺ γίνονται διὰ σπουδαῖα θέματα εἰς τὸν τόπον μας. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὅταν ἀναπτύσσωμεν παρόμοια θέματα, συμβαίνει νὰ ἔχωμεν τὴν ἔννοιαν ἀλλὰ νὰ μὴν ἔχωμεν τὸ πρᾶγμα. Ἔτσι ἔχομεν τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως δίχως νὰ ἔχομεν ἀντίστοιχον πραγματικότητα ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο μᾶς τοποθετεῖ εἰς μίαν κατάστασιν ὅμως τραγικὴν. Νὰ ὁμιλῶμε διὰ πράγματα ἀνύπαρκτα καὶ νὰ οἰκοδομοῦμεν ἐπ' αὐτῶν σκέψεις προτάσεις καὶ ἀποφάσεις.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Θεοχάρη δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ αὐτὴ τὴν κατάστασιν, διότι ὁμιλεῖ περὶ πανεπιστημιακῶν μονάδων αἱ ὁποῖαι κατὰ μέγα μέρος ὄνῳματι ὑπάρχουν. Πέραν ὅμως αὐτοῦ ὑπάρχουν πολλὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα διαφωνῶ πρὸς τὴν ἔκθεσιν καὶ συγκεκριμένως λέγω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογίσωμεν ἀπὸ τοῦδε τὸ μέγεθος τῶν σπουδαστῶν, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ εἰσέλθουν στὰ Πανεπιστήμια μετὰ μία δετία ἢ μία ἰοετία.

Δεύτερον ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἔκθεσις, ἡ ὁποία μᾶς ἐδόθη ἀπόψε ἐδῶ πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ἐν συναρτήσει πρὸς ὅλα τὰ μεγάλα προβλήματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ γενικῶς τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν πραγματικὴν τῆς ἀξίαν. Τὸ θέμα εἶναι μέγα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν οὐδὲ κἂν νὰ ἐπισημάνῃ κανεὶς τὰ βασικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα τὸ συνιστοῦν.

Ἐν τέλει ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Λεωνίδας Ζέρβας** λαμβάνει τὸν λόγον :

Ὁ κ. Ζέρβας τάσσεται κατὰ τῆς προσθήκης ἑνὸς ἔτους εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα, συμφωνεῖ κατὰ τὰ ἄλλα μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ζέπου ἐκτεθείσας ἀπό- καὶ ἐπισημαίνει τὴν προκληθεῖσαν σύγχυσιν ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ὀνομαζομένας μεταπτυχιακὰς σπουδὰς.

Κατὰ τὸν κ. Ζέρβαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρχον μεταπτυχιακαὶ σπουδαὶ ἤδη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἦσαν καὶ εἶναι συνώνυμοι μὲ τὴν ἐκπόνησιν ὑπὸ τῶν πτυχιούχων διδακτορικῆς διατριβῆς πρὸς ἀπόκτησιν διδακτορικοῦ διπλώματος. Τοῦτο εἶναι ἄλλωστε τὸ καθιερωμένον Ἑὐρωπαϊκὸν σύστημα. Ὅπως καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑὐρώπην, οὕτω καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐκπονηθῇ εἰς Πανεπιστημιακὸν Ἰδρυμα ἢ ἐργαστήριον. Πολλὰ διατριβαὶ ἐκπονοῦνται καὶ εἰς ἄλλα ἐρευνητικὰ κέντρα, π. χ. εἰς

μή Πανεπιστημιακά νοσοκομεία, εις τὸν «Δημόκριτον», εις τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ἐρευνῶν κ.τ.λ.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσίν της ἡ διατριβὴ ὑποβάλλεται ὑπὸ τὴν κρίσιν ἀρμοδίας Πανεπιστημιακῆς ἢ Πολυτεχνικῆς Σχολῆς.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὴν ὑπόλοιπον Εὐρώπην, εις τὴν Ἀμερικὴν ὑπάρχον τρεῖς Ἀκαδημαϊκαὶ βαθμίδες· ἡ πρώτη περατοῦται μὲ δύο ἕως τρία ἔτη φοιτήσεως καὶ ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου *Baccelor*, ἡ δευτέρα συνήθως μὲ ἐπὶ πλέον διετῆ φοίτησιν καὶ ἀπόκτησιν πτυχίου *Master* καὶ ἡ τρίτη συνίσταται εις τὴν ἐκπόνησιν διατριβῆς καὶ ἀνακέρυξιν εις Διδάκτορα. Ἡ ἀπόκτησις μόνον τοῦ πτυχίου *Master* ἢ *Master* καὶ διδακτορικοῦ διπλώματος εἶναι ὅ,τι οἱ Ἀγγλοσάξωνες ὀνομάζουν μεταπτυχιακὰς σπουδὰς (δηλαδὴ μετὰ τὸ πτυχίον *Baccelor*). Παλαιότερον εις τὴν Ἑλλάδα ἐδίδοτο καὶ μετὰ τριετῆ ἐπιτυχῆ φοίτησιν δίπλωμα («προλύτου»), (ἓνα εἶδος *Baccelor* πτυχίου), ὁ κάτοχος τοῦ ὁποίου ἠδύνατο π. χ. νὰ γίνῃ καθηγητὴς παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου οὐχὶ ὁμως καὶ Γυμνασίου.

Μετὰ τὸν πόλεμον ἤρχισαν νὰ καταφθάνουν καὶ ἔρχονται ἀκόμη, κυρίως ἐξ Ἀμερικῆς, πολυάριθμοι διδάκτορες Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν ποικίλων ἐφαρμογῶν των, κατὰ μέσον ὄρον, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως, καλλίτεροι τῶν ἡμετέρων, οἱ ὅποιοι ὁμως ἐθεώρησαν τὸ ἰδικόν μας πτυχίον ὡς ἀπλοῦν *Baccelor* καὶ ὄχι πτυχίον *Master*, καὶ συνεπῶς ἐθεώρησαν ὡς ἀνυπάρκτους τὰς μεταπτυχιακὰς σπουδὰς ἐν Ἑλλάδι. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι ἀκριβές. Εἶναι τελείως ἀπαράδεκτον νὰ θεωρηθῆ τὸ ἑλληνικὸν πτυχίον, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτοῦνται αὐστηραὶ εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις (συνήθως μετὰ προπαρασκευὴν ἐνὸς ἢ δύο ἐτῶν εις φροντιστήριον) καὶ τύποις μὲν τέσσερα, εις τὴν πραγματικότητα ὁμως περισσότερα ἔτη φοιτήσεως, εἶναι λοιπὸν ἀπαράδεκτον νὰ θεωροῦνται ἀπλῶς ὡς *Baccelor*. Οἱ Ἀμερικανοὶ *Baccelor* πτυχιούχοι ἔχουν τὴν γενικωτέραν ἐκείνην μόρφωσιν ποὺ χαρακτηρίζει καλῶς λειτουργοῦντα Εὐρωπαϊκὰ Γυμνάσια καὶ ἐπὶ πλέον μίαν πρῶτην γνωριμίαν μὲ εἰδικούς ἐπιστημονικούς κλάδους τῆς προτιμησεῶς των, καθαρῶς ἢ ἐφρημοσμένης ἐπιστήμης. Τὸ μέγιστον μέρος, ἴσως 80 % τῶν σπουδαστῶν, τερματίζει τὰς σπουδὰς του μὲ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πρώτου τούτου πτυχίου, εὐρίσκει δὲ εὐχερῶς ἀπασχόλησιν εις χώραν του. Οἱ παραμένοντες εις τὰ Πανεπιστήμια ὑφίστανται ἐντατικὴν καὶ εις βάθος ἐκτετατομένην ἐκπαίδευσιν πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου *Master*, οἱ πτυχιούχοι δὲ *Master* οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των ὑποχρεοῦνται πέραν τῆς ἐκπονήσεως τῆς διατριβῆς νὰ ἀκούσων ὀλίγα τινὰ εἰδικὰ μαθήματα. Μὲ ἄλλους λόγους εις ἐκεῖνο ποὺ διαφέρουν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀπὸ τὰς Ἀμερικανικὰς μεταπτυχιακὰς σπουδὰς εἶναι ἡ καθιέρωσις ἀκροάσεως 2 ἢ 3 εἰδικῶν μαθημάτων (κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐπιβλέποντος Καθηγη-

του) ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων διδασκόντων. Κάθε πτυχίον ἢ διδακτορικὸν δίπλωμα ἀντικατοπτρίζει κατὰ μέσον ὄρον τὴν ἐπιστημονικὴν στάθμην τοῦ Ἰδρύματος πρὸς τὸ παρέχει. Ἀπὸ τυπικῆς ὁμῶς ἀπόψεως, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ μόνη δυνατὴ εἰς τὰς διακριτικὰς σχέσεις, τὰ πτυχία καὶ τὰ διδακτορικὰ διπλώματα πρὸς ἀπονέμομεν εἶναι ἰσότιμα πρὸς τὰ Master πτυχία καὶ διδακτορικὰ διπλώματα οἰασδήποτε ἄλλης χώρας.

Λύων τὴν συνεδρίαν ὁ Πρόεδρος κ. Ν. Λοῦρος, λέγει τὰ ἑξῆς :

Τὸ πρόβλημα πρὸς ἀνακινήθηκε ἀπὸ τὴν εἰσήγησιν τῆς ἐπιτροπῆς μας, ἐὰν δὲν λυθῆι τὸ συντομώτερον, θὰ παρουσιάζεται κάθε χρόνον ἀπὸ πολλὰς πλευρὰς ἀπειλητικώτερον. Γιὰ τοῦτο ἡ εἰσήγησίς μας προσπάθησε νὰ τὸ ἀντιμετωπίσει πραγματικὰ καὶ ριζικότερα καὶ ὅχι ὅπως ἐλέχθη σὰν πρόχειρον γιαιτρικόν. Γιὰ νὰ πεισθοῦν τὰ παιδιά, ὅπως ζητεῖ ὁ κ. Ζέπος, πρέπει ἡμεῖς νὰ τὰ πείσουμε, καὶ φοβᾶμαι ὅτι αὐτὸ δὲν γίνεται. Μὲ ἀναβολὰς καὶ ἐπιφυλάξεις δὲν λύονται τὰ ζητήματα. Τὸ πρόσθετον ἔτος σπουδῆς πρὸς ἀποκλείει ὁ Πρόεδρος κ. Κανελλόπουλος εἶναι φασματικόν, ἀφοῦ δυστυχῶς πρὸς πολλοῦ ὑπάρχει μὲ τὴ μορφὴν τοῦ Φροντιστηρίου πρὸς ἀποδεικνύει τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν Σχολείων μας. Κανείς δὲν θέλει νὰ ἐπιβαρύνει τοὺς μαθητὰς καὶ ἡ διδασκαλία εἶναι δυνατὸν νὰ συμπτυχθῆι χωρὶς ζημίαν, ὥστε καὶ ὁ πρόσθετος χρόνος νὰ μὴ χρειάζεται, ὅταν κατορθωθῆι καλύτερη διδακτικὴ ἀπόδοσις. Ὅσα ἀνέπτυξε ὁ κ. Ζέρβας εἶναι ἐνδιαφέροντα καὶ πρέπει νὰ ληθοῦν ὑπ' ὄψιν, ἀν φθάσομε ποτὲ σὲ λεπτομερειακὴ συζήτησιν. Ὅπως οἰασδήποτε ἡ εἰσήγησίς μας, εἴτε ὑπάρχει συμφωνία μὲ τὶς ἀπόψεις μας εἴτε ἀντίθετα, ἀποτελεῖ συμβολὴν τῆς Ἀκαδημίας στὴ συζήτησιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς Παιδείας καὶ μπορεῖ νὰ χρησιμεύσει στὴν Πολιτείαν.

Δημοκρατία ἄλλωστε σημαίνει διάλογος.